

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-04-29
Besvaras senast
2015-05-20

Till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2014/15:549 Offentlig upphandling av livsmedel

I Sverige har vi livsmedel av mycket god kvalitet. Vi har högre krav på djurskydd och miljöhänsyn än vad EU:s lagstiftning kräver. Djuren i Sverige använder minst antibiotika i EU, suggorna fixeras inte och grisen får ha knorren kvar.

Ändå sjunker Sverige självförsörjningsgrad av livsmedel, och vi importerar alltmer mat. Inte minst gäller detta den offentliga upphandling som görs till förskolor, skolor, äldreboenden och andra verksamheter. 2013 upphandlades livsmedel till ett värde av 8,9 miljarder kronor. Av detta var endast 4,4 miljarder kronor från livsmedel som är av svenskt ursprung, svenskproducerade eller tillverkade i Sverige. Samtidigt är trenden att upphandling av importerade livsmedel ökar i rask takt.

Detta medför också att vi exporterar miljöproblem och belastar klimatet när maten produceras i länder med sämre miljöhänsyn. En svenskproducerad liter mjölk ger ungefär hälften så stora utsläpp av växthusgaser som världsgenomsnittet. Importen av mat för vår konsumtion har dubblat våra utsläpp av växthusgaser de senaste 20 åren.

Trenden för svensk livsmedelsproduktion har varit nedåtgående de senaste decennierna, och en konsekvens av globaliseringen är att priserna pressas nedåt ytterligare, vilket visar sig i miljöprestanda och djurvälstånd.

Utöver satsningar som den förra regeringen genomförde, som Matlandet Sverige som gav 9 000 nya jobb, finns andra styrmedel som bättre och skyndsamt bör nyttjas. Riksdagen beslutade den 18 mars att efter en motion av C, M, FP och KD uppmana regeringen att utveckla bättre upphandlingsstöd för att bidra till att kommunerna kan ställa miljö- och hälsokrav i sin upphandling.

Krav på miljöhänsyn och djurskydd är ett viktigt marknadsbaserat styrmedel som kan premiera den svenska livsmedelsproduktionen vid offentlig upphandling.

Våren 2014 beslutade EU-parlamentet och rådet om ett nytt upphandlingsdirektiv som gör det än enklare att ställa sådana krav vid upphandling. Direktiven ska genomföras i svensk rätt inom två år från ikraftträdandet, det vill säga våren 2016.

Det är ett mycket omfattande lagstiftningsprojekt. Därför påbörjades ett förberedande lagstiftningsarbete redan hösten 2012, och dåvarande regering gav en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på genomförande av de nya och förändrade artiklarna i direktivet.

Nuvarande regering har meddelat att en ny myndighet med fokus på upphandlingsfrågor ska bildas till hösten. Det är ett välkommet besked för att stärka och underlätta upphandlingsförfarandet. Detta är dock det enda besked som regeringen har kommit med.

Beklagligt nog verkar arbetet med implementering av EU-direktiven ha fastnat på ministerns bord, då ingen information finns att tillgå om vad nuvarande regering gör för att påskynda implementeringen.

Jag vill därför fråga statsrådet Ardalán Shekarabi:

Vad avser statsrådet att göra för att skyndsamt implementera de nya EU-direktiven?

Hur avser statsrådet att i enlighet med riksdagens beslut skapa bättre upphandlingsstöd för att bidra till att kommunerna kan ställa miljö- och hälsokrav i sin upphandling?

.....

Lena Ek (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin